

חולין דף כג עמוד א תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז זהדר" (ליום שלישי)

דוחה הגמרא את ראיית רבא: באמת יתכן שתחילת העיזוב אינה בריה בפני עצמה, אלא פסולו הוא ממשום ספק, ואין הפסוק נזכר למעטו. ובו **אייצטראך קרא** – מה שהוצרך הפסוק לממדנו, הוא **למעטן עוף שנרבע לאדם**, וכן עוף שנעד לעובדה וריה, בגין שבعلיו השתחווה לה, שפסולים הם לרבנן, כמו בבהמות. ומה שהזכירה הברייתא שהפסוק כמעט תחילת העיזוב, אינו אלא **'אסמכתאה'**.

הגמרה מבארת את הטעם שהוצרכו ללימוד מפסיק מוחדר לפסול רבע ונעבד בעוף. מבארת הגמרא: **שאילו הדרשא** – מאחר הגמרא מביאה ספק נסוך של רב כי זירא, בענין דומה לפסוק לממדנו, מיבור או בריה בפני עצמה. **סלקא דעתך אמגנא** – היה עולה בדעתך לומר, שאינם פסולים לרבנן. והטעם, **הואיל וכתיב לענין מומיים הפסולים ברבנן** (ויקרא כב כה) **כפי משותחים בהם מום בס לא יכול זיכר**, והואינו שבין 'השחתה' ובין 'מומ' פסולים לרבנן. **ותנא רבי ישמעאל,** **כל קוקום שנאמבר בתורה לשון 'השחתה'**, איןנו מדבר אלא על דבר עריה, **ונעוזרת כוכבים**. מבארת הברייתא מנין למומים כן, דבר עריה קרי 'השחתה', דכתיב בענין דור המבול מרואה וטומאה וכו' **כפי חזקית כל בשר את זרכו על הארץ**, ודור המבול השחיתו על ידי שחתאו בדבר עריה, כמו שנאמר (בראשית ו) **זיקחו להם נשים מכל אשר בחזרה**, שהיו נזקקים לשדי רעהם ולכל בהמה וזה. **ועבודותם לכם פסל**'. נמצוא שהלשון 'השחתה' האמורה לענין הקרבנות, הכוונה להשחתה של דבר עריה ועובדות כוכבים.

הגמרה מבארת כיצד היהינו אומרים שאיננו פסול רבע ונעבד בעופות, על פי הברייתא של רב יוחנן ובר פדא. **וזאמר רבבי יוחנן**, הטעם שביבא עליו נסבי איל, והוא משום שנאמבר בענין נסבי **אליל תעשה מנחה** וגור, ומורת' וא' אנו דורותים לרבנות **את קפלם**, שביבאים עליו נסבי איל. ומדברי רב יוחנן מובה, שהטעם שאמור התנא שיאינו עולה לו מובה, הוא משום שפלו'ן בריה בפני עצמו (וזא **לאיל תעשה מנחה**) גור, ואך עיל פון, והוא משום שהטעם שאמור התנא שיאינו עולה לו מובה, הוא עול פון. **הרב שציריך להביא עליו נסבי איל**, ולחותנות שאם הוא כבש, ביביא השאר כנדבה. ואם כן לדעת רב יוחנן (שפלו'ן הוא בריה בפני עצמו), אין מקום לספק של רב כי זירא, ובודאי שאינו יוצא ידי חובתו על ידי פלאס. **רבי יוחנן מבואר שסבירו הוא רק לדעת בר פדא: כי תבעי לך – כל הספק הוא אליבא דבר פרא**,

המשך ביאור למס' חולין ליום שלישי עמ' ב

גמרא

שבירושלים, ומזרדים ממננו אל הערים שטבויות החלל. לאחר שנמצאה העיר הקדומה אל החלל, חווירים בית דין הגדל למקומות שבירושלים, ובית דין של אותה העיר לוקחים עגלת בקר, ומורידים אותה אל נחל איתן, ועורפים אותה בкопץ מהעירוף, ובית דין של אותה העיר עם כל זקני העיר רוקדים בדורותם לרבנן. והוא אמר שעריך הקרבן להיות תמים ומoms פסול בה, **ויבורות** – שיש חילוק בין זכרים לנקבות, שייכים רק **בבהתה**, **ואין דיני תמות ועובדות כוכבים**, אלא אף בעל מום ונקה בשרים לרבנן. והוא אמר שבדיעות – מומ פסול בעוף, **אםא** – התייחס אמור שדבר עריה (–נרבע) **ונעוזרת כוכבים** (–נבדן) **גמי לא לפסול בהו** – גם לא יפסול לרבנן **ונעוזרת כוכבים** – **לן** הנתנה, שדורשים מהפסוק מן התורים וממן בני הינוה שלא בולם בשרים, ולמעט רבע ונעבד לרבנן. ומماחר

בנהל, ואמרם **גימינו לא שפכו את הקם הזה** וכו' (בריטים כא). המשנה מבארת את אופן שעשיהם של הפרה האדומה ושל העגלת העורפה: האופן **הבשר בפרה** בפרה האדומה, והיינו שחתה, **פסול בעלה**, שעגלת נעשית דוקא על ידי עירפה. ואילו האופן **הבשר בעלה**, ודחיינו עירפה, **פסול בפרה**, שפרה אדומה נעשית דוקא על ידי שחתה.

המשך ביאור למס' חולין ליום רביעי עמ' ב

שתבאר הגמרא להלן, **אף ('תוב') האמור לטעמא**, מלמדנו שהכלי נתמא מתומאה שנכנסה אל תוכו **אף על פי שללא** גנע הכלי בטומאה. **שואלת** הגמרא: **והתם – לענין לטמא דבר אחר, מגלי** שהכלי מתמא

³⁸ והتابкар שהפסוק בא למעט רביע ונעבד ולא תחילת העיזוב, אין לפשוט מבריתא זו את הספק האם תחילת העיזוב הוא ספק גדול.

³⁹ ספק קטן או בריה בפני עצמה.

⁴⁰ הגمرا מביאה ספק במיניה (פרה פ"א מ"ג), שבעל מקומות שהוחר בתורה לענין ריבנן כבש', הכוונה בתרוך שניתו. ובאשר מוחזר 'אליל', הכוונה בן שנתיים, כלומר לאחר שנכנס חודש שלם (זהינו שלשים ואחד יומם) לתרוך שניתו השנה נקרה 'אליל', אך בתרוך החודש השלישי עשרה, איןנוبشر לא בתורה כבש ולא בתורת אליל. ומיבור במיניה שם שרבי טרפון היה קורחו פלאס.

⁴¹ **בעי רב כי זירא, האופר חרי עזול'ת בחמת,** מן האיל או

⁴² **מן תבש'**, בלאו מאייה שארצה, והביה פלאס – ממן צאן שנמצעה

⁴³ בתוך החודש השלישי עשרה שלם, מ"ה, האם יצא ידי חובת נדרו או

⁴⁴ לא. ולחן יתבארו צרכי הספק.

⁴⁵ **רבי יוחנן מבאר לדעת מי שירק להסתפק: אליבא דבר יוחנן, לא**

⁴⁶ **תבעי לך – אין להסתפק, ופשוט הדבר שאינו יוצא ידי חובתו, דאמר**

⁴⁷ **רבי יוחנן, פלאס' בריה בפני עצמו הו.** (תแรงן (פרה פ"א מ"ג) [מין צאן])

⁴⁸ **בן שלשה עשרה חדש, איןנוبشر לא לאיל לא לבבש וכור,** ואם

⁴⁹ **הקריבין, מביא עליו נסבי איל,** והיינו מנהת שני עשרונים סוללה,

⁵⁰ **ושליישית החוץ יין לנסכים, כידין איל, ומאי עולחה לו מובה – אם**

⁵¹ **התחייב להביא כבש דבר או איל בלבד, איןנו יוצא ידי חובתו על ידי**

⁵² **הකרבת הפלגש.** ובמשנה לא מבואר מה הטעם שאינו יוצא ידי

⁵³ **חובתו, האם משום שהוא ספק איל,** או משום שהוא בא בהיה

⁵⁴ **בפערע עצמוו. ולהלן יתבאר שנחalker בו רב כי יוחנן ובר פדא. זאמר רבבי יוחנן,**

⁵⁵ **הטעם שביבא עליו נסבי איל,** והוא משום שנאמבר בענין נסבי

⁵⁶ **אליל (גדברתו) און לאיל תעשה מנחה** וגור, ומורת' וא' אנו דורותים

⁵⁷ **לרבנות את קפלם,** שביבאים עליו נסבי איל. ומדברי רב יוחנן

⁵⁸ **ומוותה, שהטעם שאמור התנא שאינו עולה לו מובה, הוא משום**

⁵⁹ **שפלו'ן בריה בפני עצמו (וזא לאיל תעשה מנחה) גור, ואך עיל פון,** והוא משום שהטעם שאמור התנא שאינו עולה לו מובה, הוא עול פון.

⁶⁰ **מיוחד להשעינו שביבאים עליו נסבי איל,** שמאחר והוא ספק, פשוט

⁶¹ **הרב שציריך להביא עליו נסבי איל,** ולחותנות שאם הוא כבש, ביביא

⁶² **השאר כנדבה.** ואם כן לדעת רב יוחנן (שפלו'ן הוא בריה בפני

⁶³ **עצמויו,** אין מקום לספק של רב כי זירא, ובודאי שאינו יוצא ידי

⁶⁴ **חובתו על ידי פלאס.**

⁶⁵ **רבי יוחנן מבואר שסבירו הוא רק לדעת בר פדא: כי תבעי לך – כל**

⁶⁶ **הספק הוא אליבא דבר פרא,**

⁶⁷ **72**

⁶⁸ **73**

⁶⁹ **74**

59 איןנו לוקה על אכילת שיאור, ומשמע שאינו ודאי חמוץ. ובאופן זה יש
60 להסתפק, שנדר להביא לחמי תודעה מן המוצה או מן החמצן, והביא
61 שיאור כזה, מא', האם ייצא ידי חובת נדרו או לא. ובמקרה הגמורא
62 את צרכי הספק, האם שיאור כזה לדעת רבי יהודה **שפרקא תהייא** –
63 ספק מזכה ספק חמוץ הוא, **ונפיק** – ויצא ידי חובתו **מפה נפשך**,
64 שהרי התחייב להביא מאייה שירצזה, והביא דבר שהוא או חמוץ או
65 מצאה. **או דלמא שפרקא** בפניהם עצמה הוא, שאינו לא חמוץ ולא מצאה,
66 **ולא נפיק**.

67 הגמורא מקשה על עצם הספק: כיצד יתכן לומר שהתחייב להביא
68عشרה לחמי תודעה, יוצא ידי חובתו על ידי שמייא עשר חולות,
69 **והאמיר רב הונא**, **האומר תרי אליל להביא לחמי תודעה, מכיא קרנן**
70 **תודעה, ולחמתה** – ארבעים חולות שמיבאים עם התודעה, משום שדים
71 יודע שאין מבאים לחמי תודעה בלבד קרנן תודעה, בוגנותו היהת בודאי
72 גם לקרנן תודעה. **ובין דאיתיך להה בתודעה ולחמתה**,��cid, נחתה,
73 **לצאתה ידי חובתו**, אף אם ייביא בתוכם עשר חולות מן הדשאות, והא
74 **לא ריע hei נברא – הנדרו** **אי חמוץ הוא, דליתוי מצאה** – האם
75 השיאור שהביא הוא חמוץ [ועולה לו בתורת עשרה לחמי חמוץ], כדי
76 **шибיא את השאר מצאה**. **אי מצאה הוא, דליתוי** – שיביא את השאר
77 **חמתן**, וכיוון שכן, על ברוח ציריך הוא להביא ארבעים חולות בשירות
78 וראי, ובזה הלא י יצא ידי חובת נדרו, שהרי הביא הוא ארבעים חולות,
79 ובנוסח הביא גם את העשר חולות העשוויות שיאור.

80 **המברצת הגמורא**: **לא ציריכא אלא באופן דאמר תרי עלי להביא** –
81 **dalma** [עשרה חולות], מן המוצה, בשבל **לפטזר** את
82 החובות להביא חומרים עם קרנן **תודעתו של פלוני**. ובאופן, אינו
83 מתחייב בקרנן תודעה ולחמתה, ואינו צריך לצאת ידי חובה על ידי
84 אותן חולות. **מקרה הגמורא**: **סוף סוף, הא לא ריע hei נברא – בעל**
85 **הקרנן**, **אי – אם אותו שיאור שהביא עבורי הנדרה, חמוץ הוא, דליתוי**
86 – **шибיא את השאר חמוץ**. **ומאחר שהנדר התחייב לפטור את**
87 **דליתוי** – **шибיא את השאר חמוץ**. פלוני מטהר מחייב הספק,
88 פלוני מעשר חולות, לא פטור אותו מבלום, שהרי מחייב הספק,
89 **יעטרוף** הוא להביא ארבעים חולות בשירות ודי. ואם כן לא יצא
90 הנדרי ידי נדרו.

91 **מסיקה הגמורא**: **לא ציריכא אלא באופן דלא אמר לפטזר** את
92 **תודתו של פלוני**, שבאופן זה עצמו לא התחייב בקרנן **תודעה** לתודתו
93 של פלוני. שבאופן זה הוא שוכן להזכיר ייחודי שבלאי עשר חולות לתודתו
94 אלא רק התחייב להביא עשר חולות לצרכך לתודת פלוני, והביא
95 שיאור כזה. ואותו פלוני וראי אינו יוציא ידי חובתו על ידי חובה אלה,
96 וכן הנדר לא התחייב לפטור את פלוני מחולות תודעה, אלא רק
97 להבאים בלבד, שסביר היה שיכולו להזכיר ייחודי עשר חולות בלבד
98 **הקרנן**. ובאופן זה יש להסתפק **לענין מפיק נברא – יציאת הנדרי ירי**
99 **נדון**, האם שיאור זה נהשכ ספק חמוץ ספק מצאה, **ונפיק** – יוצא הוא
100 **ידי חובת נדרו**, שהרי הביא דבר שהוא או חמוץ או מצאה. **או שיאור**
101 **זה נחשב בריה בפניהם עצמו, ולא נפיק**.

102 **מסיק רבי זירא: תיקו** – תעמוד שאללה זו בספק, שלא נפשתה.

1 **דאמר** – הסובר שאדם שהזכיר פלוגס, **מייתי ומתקני** – מביא נסכי איל
2 **ובמוביאו** במשנה (שם), אך צריך הוא להנתנו, שגם אין איל, יהיה
3 מותר הנסכים נדבה. ויש להסתפק מהו מתנה. **מי אמרין** – האם
4 נאמר שرك **באייל וכבש** הוא **מןנה**, שאם הוא איל, יהיו אלו נסכי,
5 ואם הוא כבש, יהיו נסכי הכבש ודהיינו שערון סולת למנחה,
6 ורביעית ההין יין לשם נסכי, והאשר נדבה. אבל **ביבריה** – באפשרות
7 שלגס הוא בריה בפני עצמו, אלא או כבש או איל. ולענין הנידין
8 שאינו בריה בפני עצמו, אלא או כבש או איל. ויצא ידי
9 שהסתפקנו בו, והנדר להביא איל או כבש מאייה שירצזה, יוצא ידי
10 חובתו על ידי שמייא פלוגס, שמאחר והוא ספק כבש ספק איל, יוצא
11 ממנה נשפר.

12 **או דלמא**, **ביבריה נמי מנתנה, דאמיר** – שבנוסח למזה שמתנה אם זה
13 כבש או איל, הוא מוסיף ואומר **ראי ביריה הוות** – אם הפלגס נחשב
14 ביריה בפני עצמו, **ליהו בוליה** – יהיו כל הנסכים שהבאתי, **ונחתה**,
15 לעניין הנידין לעיל, איןו יוצא ידי חובתו בפלגס, לאחר שיש לחיש
16 **שמא אילו כבש ואינו איל**.

17 **מסיק רבי זירא: תיקו** – תעמוד שאללה זו בספק, שלא נפשתה.

18 **הגמורא מביאו ספק נוסף של רבי זירא**, בענין דומה לספקות
19 **הקדומות**.

20 **המביא קרבן תודעה**, יחוור עם הקרבן ציריך הוא להביא לחמי תודעה/
21 והם ארבעים לחמיים, שלשים חולות מצאות, ועשרה לחמי חמוץ.
22 **ארבעה לחמים מותוכם** (אחד מכל מין) **ניתנים לכחון המזכיר את**
23 **הקרבן**, והשאר נاقل לבעלים, **ובמוביאו** בפסקום (ירא ז'יב-ה').

24 **שלשה שלבים יש בעיסיה**, בתחילת היא 'מצאה', ובהמשך היא מהמייצה
25 **לגמרה היא חמוץ** וודוא הנקרה בלשון המשנה (פסחים מה) 'סידוק'. וקדום
26 **משום של אחר שהמייצה העיטה לגמוריה**, נעשים בה סדקים. וכך
27 **לכן**, כאשר התחילה לחמיין וודעין לא החמייצה לגמוריה, נקראת היא
28 **'שייאור'**. **ונחלקו התנאים** (שם) בשיעור הדבר, לדעת רבי מאיר, כל
29 **שהבסיפרו פניו**academ שעדמו שערותיו' (academ שמתוך פחד וררת
30 **פנוי מכסיפון**), הוא נקרא 'שייאור', ואם געשה בקרני חגבים וסדר
31 **לכאן וסדר לכאן** כבר נחשב הוא חמוץ גמור. ולדעת רבי יהודה
32 **בשנעשה בקרני חגבים הוא נקרא 'שייאור'**, וחמצ גמור הוא רק כאשר
33 **נתרعرو סדקין זה וזה**. **ולכל הדעות**, שייאור דין להשרף, **ובמוביאו**
34 **במשנה** (שם).

35 **בעי רבי זירא**, **האומר תרי עלי להביא עשר לחמי תודעה, מן חמוץ**,
36 **או מן תפצח'** כלומר מאייה שארצעה. **והביאו** אותן כשם 'שייאור',
37 **שיצאו מככל מצאה**, ולא הגיעו לכל חמוץ. מה, האם יוצא ידי חובה
38 **נדרו או לא**. **ולהلن יתבראו צרכי הספק**.

39 **הגמורא מקדימה** לבאר באיזה מעב של 'שייאור' היביא את הלוחמים.

40 **مبرרת הגמורא**: **שייאור דמאן – לפ' אייזו שיאור דמאן** – **אם הכוונה שייאור מודובר**
41 **שהביא, אי – אם הכוונה שייאור דרבי מאר והיינו שהבסיפרו פניה,**
42 **וזספק הוא לדעת רבי יודה להסתפק**, שהרי לדעת רבי יהודה, עישה כזו **מצאה מעליותא**
43 **בזה אין להסתפק**, שהרי ריק הסיפרו פניה עוד לא נישית
44 **היא – מצאה גמורה היא יוציא ידי חובה עוד** לא נישית
45 **בקרני חגבים**. **ואם כן פשט הדבר יוציא ידי חובה שדרוא בקרני חגבים/**
46 **מצאה, ואילו – אם הכוונה לשיאור דרבי יודה שדרוא בקרני חגבים/**
47 **וזספק הוא לדעת רבי מאר לסובר שישיאור**, הוא כהסיפרו פניה
48 **גם בזה אין להסתפק**, שהרי לדעת רבי מאיר, שייאור כזה **חמי הוא**
49 **ושורי מדרליך עלייה**, מכך שלדעתי ריבי מאיר האוכל שייאור כזה
50 **בפסח לוכה**, **ובמוביא בבריתא** (פסחים מה), מוכח **שחמי הוא** נחשב.

51 **ומכם פשט הדבר שיצא ידי חובה נדרו**, בתורת לחמי חמוץ.

52 **משמעות הגמורא**: **ויא – אם הכוונה לשיאור דרבי מאר**, **אם הכוונה לשיאור דרבי מאר**,
53 **שהבסיפרו פניו**, **וזספק הוא לדעת רבי מאר**, גם בזה אין להסתפק,
54 **שהרי מדרליך עלייה** – מכך שלדעתי ריבי מאיר האוכל שייאור כזה
55 **בפסח לוכה**, **ובמוביא בבריתא** (פסחים מה), מוכח **שחמי הוא** נחשב.

56 **מסיקה הגמורא**: **אלא מדובר כאן בשיאור דרבי יהודה – בכרכני**
57 **חגבים**, **וזספק הוא לדעת ריבי יהודה**, שמצויד יותר סובר שישיאור
58 **ישורך**, **ואם כן מוכיח שיש בו צד חמוץ**, אך מצד שני לדעת רבי יהודה

103 **משנה**

104 **אגב המשניות לעיל, מומשך התנא** לבאר דין נוספים הכתירים
105 **באחד ופסולים בשני**.

106 **התבאר בתורה** (כברית ט), **שאדום שנטמא בטומאת מת**, **נטמא שבעת**
107 **ימים**, **וטהרטו היא על ידי שאיש טהור מזה עלייו מאפר הפה**
108 **האדומה הנתן** בימים חיים, ביום השלישי וביום השביעי. ובוים
109 **השביעי** לאחר החזואה, טובל במקווה, ולאחר העורב משמש הוא נטהר.
110 **ועשית האפר היתה על ידי שהו לוקחים פרה אדומה פרה תמיינה**,
111 **ושוחטים אותה בהר המשחה**, והוא לוקחים בcli ובו מים חיים, ומניחים בו
112 **את האפר**. **ובאפר זה היו מטهرותם את הטמאים**.

113 **עד התבאר בתורה** (דברים כא-ט), **שכאשר נמצא הרוג בשודה בארץ**
114 **ישראל ולא נודע מי הכהו**, **יוצאים חמוצה זקניהם מבית דין הגדור**
115 **כק**

המשך ביאור למס' חולין ליום שלישי עמ' ב

גמרא

12 הגمراה מביאה ברייתא המבארת את דברי המשנה: **תנו רבנן, פירה**
13 אדומה, דוקא **בשחיטה בערפה**, אבל **בערפה פסולת**. ואילו **עילית**,
14 דוקא **בערפה בשורה**, אבל **בשחיטה פסולת**. נמצאת – נמצאת
15 שהבשר **בפירה** דהינו שחיטה, **פסול בענלת**. ואילו **הבשר בענלה**
16 דהינו עריפה, **פסול בפירה**.
17 מקשה הגمراה: ותהא **פירה בשורה גם בעריפה**, ולמד הרין מקל
18 וחזמר. ומזה **ענלה**, **שלא הובשרה בשחתה**, כפי שנינו בברייתא,
19 ויתבאר בגمراה (להלן כד) המקור לו לה בכתוב, מכל מקום **הובשרה**
20 **בעריפה**, **פירה שהובשרה בשחיטה**, **אין דין שהובשרה** – שתהא
21 כשרה **בעריפה**.
22

1 שבירושלים, ומודדים ממנו אל הערים שסבירותו החלל. לאחר
2 שנמצאה העיר הקרובה אל החלל, חווורים בית דין הגדל למקומות
3 שבירושלים, ובית דין של אותה העיר לוקחים עגלת בקר, ומורידים
4 אותה אל נחל איתן, ועורפים אותה בקופץ מהעורף, ובית דין של
5 אותה העיר עם כל זקני העיר רוחצים את ידיהם במקום עריפתה
6 בנחל, ואומרים 'זקינו לא שפכו את קדם הנה' וגוי (דברים כא).
7 המשנה מבארת את אופן עשייתם של הפרה האדומה ושל העגלת
8 העורפה: האופן **הבשר בפירה** אדומה, דהינו שחיטה, **פסול בענלה**,
9 שעגלת נעשית דוקא על ידי עריפה. ואילו האופן **הבשר בענלה**,
10 דהינו עריפה, **פסול בפירה**, שפרה אדומה נעשית דוקא על ידי
11 שחיטה.
